

# Een greep uit de gelijkenissen van Jezus Christus, zoals hij die gebruikte in de evangeliën

## Het evangelie volgens Mattheüs

**7:6:** Gij moogt alles wat heilig is niet aan de honden geven, en gij moogt uw parels niet voor de zwijnen gooien.

Wat betekent het: dat wat heilig is en de parels? Wel, dat is eenvoudigweg alles wat tot de christelijke leer behoort. En wie of wat zijn dat, de honden en de zwijnen? Dat zijn degenen die zich afkeren van Christus en zijn leer. Zij willen er niets van weten en verwerpen het zelfs. In Jezus' tijd was dat de Joodse gemeenschap in zijn geheel, maar deze werd tegen Jezus opgehitst door de Joodse geestelijke leiders, zoals de Farizeeën en de Sadduceeën.

De vraag is: als men thans de christelijke boodschap wil helpen verspreiden, kan men meestal onmogelijk van tevoren weten of de personen, tot wie men zich richt, al dan niet tot de "honden" of "zwijnen" behoren. Ik wil niet hard of pessimistisch zijn, maar ik vrees dat het in vele gevallen wel degelijk "honden" of "zwijnen" zijn. Maar als deze situatie zich voordoet, dan zal het "voor de zwijnen werpen" wel heel gauw ophouden. Bovendien moet men het risico, dat men dit moet meemaken, wel degelijk nemen: men weet immers maar nooit of deze of gene persoon wel degelijk belangstelling voor uw "parels", die gij verkondigt, toont.

### **7:15-17: Valse profeten**

Hier worden valse profeten vergeleken met wolven in een schapenvacht. Maar hoe kan men ware van valse profeten onderscheiden? Dit doet men best op basis van de vruchten die ze voortbrengen. Dus zeker niet op basis van allerlei vooringenomen ideeën. De valse profeten - dus de wolven - brengen slechte of zieke vruchten voort, terwijl de ware profeten goede vruchten voortbrengen. Hoewel ware profeten thans niet meer bestaan, wordt hiermee mensen bedoeld die boodschappen brengen en uitleggen op basis van wat de ware, dit is door God geroepen profeten in het verleden gezegd hebben.

### **7:24-27: Bouwen op een rots**

Jezus zegt hier dat iemand die naar zijn woorden luistert en er ook naar handelt, zeer wijs is, want hij bouwt zijn huis op een rots.

In de Bijbel wordt God wel vaker vergeleken met een rots (zie bijvoorbeeld Deuteronomium 32:4: God is trouw en rechtvaardig). Daar Christus als Zoon van God het volmaakte evenbeeld is van Zijn Vader, en Hij tijdens zijn aardse loopbaan alleen maar sprak en handelde overeenkomstig wat Zijn Vader Hem ingegeven had - zoals onder meer blijkt uit het evangelie volgens Johannes -, kunnen we daaruit afleiden dat ook Christus met een rots vergeleken kan worden.

Welnu, als wij ons huis bouwen op de rotsgrond die Jezus biedt, dan zal het huis niet instorten en alle mogelijke stormen trotseren. Als wij daarentegen ons huis op zand bouwen, dan zullen storm en regen er uiteindelijk voor zorgen dat het huis instort, en er niets meer van overblijft dan een trieste ruïne.

### **9:14-17: Nieuwe wijn in nieuwe zakken**

Jezus geeft hier een antwoord op de vraag waarom de Joden en Farizeeën regelmatig vasten, terwijl de leerlingen van Jezus dat niet doen.

Jezus antwoordt met de gelijkenis van het gieten van nieuwe wijn, ofwel in oude leren zakken, ofwel in nieuwe zakken.

De oude leren zakken staan voor het oude stelsel van de Mozaïsche, oudtestamentische wetten, waartoe ook de voorschriften over het vasten behoren. De nieuwe wijn - dat is het wetstelsel dat Jezus aanbiedt - past niet in die oude zakken, met andere woorden: het stemt niet overeen, of althans toch niet volledig, met dat oude wetstelsel.

De leefregels, voorschriften en geboden die Jezus oplegt en uitlegt, vormen in hun totaliteit de basis en de essentie van een de facto nieuwe religie, met name het christendom. En deze nieuwe religie moet in nieuwe zakken gegoten worden, want in oude zakken zouden deze scheuren en de nieuwe wijn zou verloren gaan.

### **13:18-24: De zaaier**

Deze zaait zaadjes die de kiemen bevatten van de boodschap over Gods Koninkrijk. De zaaier is uiteraard Jezus Christus. Vele van deze zaadjes vallen echter op onvruchtbare grond, dit wil zeggen op harten van mensen die misschien wel gretig luisteren naar de boodschap over Gods Koninkrijk, maar ofwel het niet begrijpen; ofwel het wel aanvaarden, maar het al snel verwerpen omdat ze vervolgd worden; ofwel er wel naar luisteren, maar zich laten overstelpen door de zorgen en/of verleidingen van het dagelijks leven. In al deze gevallen zal het Woord dus geen vrucht dragen. Gelukkig zijn er die het Woord wel horen en begrijpen en wel vrucht dragen. Het vrucht dragen betekent: er ook naar handelen.

Nu even een intermezzo over de vraag: waarom spreekt Jezus eigenlijk in gelijkenissen?

Het klinkt misschien vreemd, maar het antwoord luidt: opdat de meerderheid van de Joden niet zou begrijpen en niet tot inzicht komen. Ik verwijs hier graag naar Jesaja 6:9-10. Hier geeft God Jesaja de instructie om het volgende tot Zijn opstandige en ongehoorzame volk te profeteren:

“Luister goed, maar begrijpen zult ge het niet.  
Kijk aandachtig, maar inzien zult ge het niet.  
Maak het hart van dit volk onontvankelijk.  
Stop hun oren dicht. Smeer hun ogen dicht.  
Opdat ze met hun ogen niet zien,  
met hun oren niet luisteren,  
en met hun hart niet begrijpen.

Ze zullen niet naar Mij terugkeren  
en geen herstel vinden.”

Ze mogen blijkbaar niet tot inzicht komen. Waarom? God en Jezus doorzien de hartetoestand van mensen. Niets blijft voor hen verborgen. Zij zien wie al dan niet geschikt is voor het Koninkrijk Gods.

Merk op dat Jezus de gelijkenis wél uitlegt aan zijn discipelen: zie **13:10-16**, en tevens **13:18-23**. Hij legt het allemaal uit, en wel in gewone mensentaal.

### **13:24-30 en 36-43: Het onkruid en de tarwe**

Hier gaat het over Jezus, de Mensenzoon, die goed zaad zaait op de akker van de wereld. Maar 's nachts komt er een vijand - wij mogen gerust aannemen dat dit Satan de Duivel betreft - die onkruid zaait tussen de goede tarwe. De eigenaar van de akker - dit is God - beslist dat beide gewassen tezamen moeten opschieten en pas in de "oogsttijd" - dit is in de eindtijd van dit wereldbestel -, door de "maaiers" - dit zijn de engelen - van mekaar gescheiden moeten worden, waarna het onkruid gebundeld in het vuur geworpen wordt, terwijl de tarwe in graanschuren opgeslagen wordt. Het "onkruid" zijn de boosdoeners, de goddelozen, alles en iedereen wat onrechtvaardigheid beoefent. Uiteraard is er voor hen geen plaats in Gods Koninkrijk. De "tarwe" daarentegen symboliseert de "Kinderen van het Koninkrijk", de rechtvaardigen.

### **15:21-28: Het geloof van een Kanaänitische vrouw**

Opmerkelijk is dat deze vrouw, als niet-Joodse, kennelijk weet dat Jezus een "zoon van David" is! Haar dochter wordt hevig gekweld door een demon, en de vrouw roept Jezus' hulp in. Maar Jezus antwoordt dat hij enkel gezonden is om het "Huis van Israël" te redden. En dat het niet goed is om het brood voor de "kinderen" - dit is het "Huis Israël" - aan de "honden" (het ongelovige heidendom) te voeren.

De vrouw repliceert dat ze dit wel begrijpt, maar dat de "honden" toch ook de kruimels opeten die van de tafel van hun baasjes vallen. Ze neemt er kennelijk geen aanstoot aan met een "hond" vergeleken te worden en genoegen te moeten nemen met de "kruimels", wat wijst op een nederige houding en de bereidwilligheid om zich te onderwerpen aan de superieure positie van het op dat moment nog uitverkoren volk van God. Jezus stelt het grote geloof van de vrouw zeer op prijs en willigt haar wens in met betrekking tot haar dochter en geneest haar.

### **21:18-22: Het verdorren van de vijgenboom**

De vijgenboom is een symbool voor Israël. Jezus schudt eraan, waardoor zijn bladeren afvallen. En Jezus zegt: "Gij zult nooit of te nimmer nog vrucht dragen." Jezus is teleurgesteld en ook boos op Israël omdat "Gods uitverkoren volk" zo slecht reageert op de boodschappen die Jezus uitdraagt.

Het vermogen om vrucht te dragen staat hier symbool voor de kracht van het geloof én van de liefde. De Joodse religieuze leiders in Jezus' tijd hechten zeer veel belang aan een resem van leefregels en wetten, maar de voornaamste wet vergeten zij,

namelijk de wet van de liefde. En de kracht van het geloof, daar putten zij niet uit. Jezus heeft deze verknochtheid van de geestelijke leiders aan de oudtestamentische “Mozaïsche” wetten en vooral de hang om deze volgens “de letter van de wet”, en zonder begrip voor de geest ervan, te interpreteren, herhaaldelijk sterk bekritiseerd. Het kan zijn dat Jezus op dat moment het ogenschijnlijk gebrek aan succes van zijn predikingsmissie ten diepste betreurde. Maar tegelijkertijd weet hij dat zijn volgelingen na hem het predikingswerk zullen verderzetten, met veel meer succes, en dit in eerste instantie in de wereld van de heidenen. Want het “Huis van Israël”, het zogenaamde volk van God, heeft het in zijn totaliteit - we hebben het hier niet over afzonderlijke individuen - ernstig laten afweten...

Vrucht kan men enkel dragen als men een groot en krachtig geloof heeft, dat zelfs bergen kan verzetten. Wat betreft de berg, waar Jezus het over heeft op het einde van deze gelijkenis: vanuit een zeer groot geloof kan men een berg er zelfs toe brengen zich in zee te storten. Een berg staat hier symbool voor miserie, voor lijden, voor obstakels. Denk aan het beeld van de “calvarieberg”! Wel, als men een heel groot geloof heeft, gepaard gaande met liefde, dan kan men alle obstakels die op iemands levensweg opduiken, overwinnen.

### **23:37-38: Het ongehoorzame Jeruzalem**

Jezus spreekt hier zijn bezorgdheid uit over het Joodse volk, dat in de loop van zijn geschiedenis talloze profeten, die door God gezonden waren, gedood of monddood heeft gemaakt door hun waarschuwendende boodschappen naast zich neer te leggen, met vaak catastrofale gevolgen voor hen, voor Jeruzalem en de tempel. Jezus zegt dat hij van zijn kant geprobeerd heeft deze “kinderen van Jeruzalem” te verzamelen zoals een kloek haar kuikens onder haar vleugels verzamelt, maar het was tevergeefs: zij wilden het gewoon niet!

En inderdaad, het catastrofale gevolg van deze weigering was dat “hun huis onbewoond achtergelaten zal worden.” Dat “huis” is de tempel. Jezus zinspeelt hier op de definitieve verwoesting en vernietiging van de Joodse tempel in 70 n.Chr. door het Romeinse leger.

Hun huis zal “onbewoond achtergelaten worden”, omdat er geen tempel meer is waar God “woont”, dit is waar God zich vanuit de hemel manifesteert en openbaart. Er zal geen tempel meer zijn als plaats van de ware aanbidding en eredienst.

**Vers 39:** Jezus zinspeelt hier op zijn dood en hemelvaart: “En dus zult ge mij van nu af niet meer zien, totdat gij zult zeggen: ‘Gezegend is hij die komt in de naam van de Heer.’” M.a.w.: tot gij Jezus aanvaardt.

### **25:31-46: De scheiding van de schapen en de bokken**

Wanneer vindt deze gebeurtenis plaats? Als Jezus in de hemel als Koning geïnstalleerd wordt, zullen alle volkeren voor hem verzameld worden: hij treedt dan op als herder die de schapen van de bokken scheidt. De schapen staan aan zijn rechterzijde: zij zijn door de Vader gezegend en nemen deel aan het hemelse Koninkrijk, dat reeds vanaf de “grondvesting van deze wereld” voor deze goedgekeurde, rechtvaardige mensen bereid is.

Wat betekent dit? In het Boek Openbaring (hoofdstuk 7) wordt beschreven hoe Jezus in het hemelse Koninkrijk samen met 144.000 mensen die Jezus' naam en die van Zijn Vader op het voorhoofd dragen, zullen regeren en oordelen over de mensheid. Of dit getal letterlijk of symbolisch te begrijpen is, laat ik in het midden (het is afgeleid van het getal twaalf).

Dat dit Koninkrijk reeds vanaf de “grondlegging van de wereld” door God gepland en bereid was, betekent mijns inziens reeds vanaf de zondeval, toen God onmiddellijk de nodige schikkingen trof om het door de zondeval ontketende onheil te herstellen. De installatie van dit Koninkrijk met Jezus als Koning maakt deel uit van in den beginne gemaakte schikkingen, ook wel Gods “raadsbesluiten” genoemd. Deze worden pas volledig onthuld in het Boek Openbaring.

Vervolgens zegt Jezus tot de schapen dat zij altijd voor hem gezorgd hebben toen hij honger of dorst had en dat zij hem regelmatig kwamen bezoeken toen hij ziek was of in de gevangenis zat. De rechtvaardige schapen zijn verbaasd, want zij kunnen zich niet voorstellen ooit zulke dingen voor hem gedaan te hebben. Dan volgt de zeer opmerkelijke uitspraak van Jezus: “Alles wat gij voor de geringsten van mijn broeders en zusters gedaan hebt, hebt gij ook voor mij gedaan.”

Maar de groep aan zijn linkerzijde - de bokken - vervloekt hij, want zij hebben, aldus Jezus, niets voor hem gedaan, hem niet verzorgd, hem niet bezocht als zieke of gevangene. Waarna hij besluit: “En alles wat gij voor de geringsten van mijn mensen niet gedaan hebt, hebt gij ook voor mij niet gedaan.” Daarvoor wacht hen een eeuwige straf, maar de rechtvaardigen wacht het eeuwige leven.

Jezus houdt hier nog eens een vurig pleidooi voor het belang van de liefde voor de medemensen, óók voor de geringen, de onbenulligen.

## Het evangelie volgens Lucas

**9:57-62:** Over de noodzaak van onthechting als men een volgeling van Jezus wil worden.

Iemand zegt tot Jezus: “Meester, ik wil u volgen, waarheen gij ook gaat.”

Antwoord van Jezus: “De vossen hebben hun holen, en de vogels hun nesten.

Maar de Mensenzoon heeft niets waarop hij zijn hoofd kan laten rusten.”

Letterlijk te verstaan? Natuurlijk niet. Jezus bedoelt dat men bereid moet zijn om afstand te doen van heel wat comfortabele gewoontes, indien nodig.

Jezus zegt tot iemand anders: “Volg mij.”

“Zeker, Heer, maar sta me toe eerst even naar huis te gaan om mijn vader te begraven.”

Reactie van Jezus: “Laat de doden hun doden begraven. Maar gij, ga op weg om Gods Koninkrijk te verkondigen.”

Iemand anders zegt: “Ik zal u volgen, Heer, maar sta me toe dat ik eerst afscheid neem van mijn huisgenoten.”

Tot hem zegt Jezus: “Wie de hand aan de ploeg slaat, maar achterom blijft kijken, is niet geschikt voor het Koninkrijk Gods.”

Jezus bedoelt hier natuurlijk niet dat men met minachting moet neerkijken op zijn familie, maar het gaat erom de juiste prioriteit te leggen, en dat is ontegensprekelijk het discipelschap van Jezus. Al het andere moet daaraan ondergeschikt zijn.

### **10:29-37: De barmhartige Samaritaan**

Deze gelijkenis zal bij velen bekend zijn, maar ik wil hier even stilstaan bij de vraag: “Wat is dat, een Samaritaan?”

Na de Assyrische verovering van het noorden van Israël in de achtste eeuw v.Chr. en de val van de belangrijkste regio en stad Samaria in 721 v.Chr., werden de Joden aldaar gedeporteerd naar Assyrië, terwijl vreemde bevolkingsgroepen, die Assyrië eerder in veroveringstochten gevangelijk had meegenomen, op hun beurt naar de regio Samaria gedeporteerd en aldaar hervestigd werden. Deze bevolkingsgroepen waren dus geen Joden. Zij werden “Samaritanen” genoemd.

Deze Samaritanen namen hun eigen religieuze praktijken mee, maar toonden ook belangstelling voor de Joodse religie. Daarin werden zij door Joodse geestelijken onderwezen. Zo ontstond een soort mengreligie, ook wel het “Samaritanisme” genoemd. Zij hadden hun eigen heiligdom, gevestigd op de berg Gerizim.

De Samaritanen nu waren de Joden zeer vijandig gezind. Waarom? Zij waren “jaloers” omdat de Joden, en niet zij, Gods uitverkoren volk waren. Zij hebben mettertijd heel wat pestmaatregelen op de Joden losgelaten. Zo keurden zij Babylons verwoesting van de tempel in 587 v.Chr. openlijk goed, en slaagden zij er later in, via een listig plan, de herbouwwerkzaamheden van de tempel met circa twintig jaar te vertragen.

Ik schets deze historische achtergrond, niet om u, lezer, met feiten om de oren te slaan, maar opdat u goed zou begrijpen dat het hulpvaardige ingrijpen van de Samaritaan - zeker ingegeven door medelijden (zie vers 33) - niet zo vanzelfsprekend

was, want het slachtoffer van de brutale roofoverval was een Jood. Het is trouwens opmerkelijk dat eerder een priester en vervolgens een leviet kwamen opdagen, maar een ruime boog om het slachtoffer beschreven.

Jezus vertelt dit relaas als een gelijkenis, het is dus geen feitenverslag. Hij wil met deze gelijkenis een antwoord geven op de vraag van een wetgeleerde: “Wie is mijn naaste?”

Op het einde van het relaas, nadat de Samaritaan alles wat in zijn mogelijkheden lag, gedaan had om de beroofde, zwaar toegetakelde, zelfs voor dood achtergelaten man te helpen, vraagt Jezus aan de betreffende wetgeleerde: “Wie is nu de naaste geworden van het slachtoffer?” De wetgeleerde antwoordt: “de man die hem barmhartigheid heeft betoond.” En dus niet degenen die er in een wijde boog omheen lopen, halsstarrig opzij kijken en doen alsof ze niets gezien hebben. Dan voegt Jezus er nog aan toe: “Doe dat voortaan ook zo.” Eerder had hij al gezegd: “Dan zult gij leven.” (vers 28)

Ik zou er nog aan toe willen voegen dat dit staaltje van naastenliefde ook getuigt van liefde voor de vijand! En inderdaad: de vijand, is zo iemand soms ook geen naaste?

### **11:24-26: Van kwaad naar erger**

Jezus vertelt: Een demon verlaat het huis van een mens en doolt rond in dorre streken, maar vindt geen rust. Dus besluit hij terug te keren naar het huis dat hij verlaten heeft.

De vraag is: waarom wilde de demon het huis eigenlijk verlaten? Omdat de mens het wilde schoonmaken en reinigen, wat betekent dat hij zichzelf wilde reinigen.

Bij zijn terugkomst stelt de demon verbaasd vast dat het huis van de mens schoongemaakt en volledig op orde is. Dus de mens heeft zich volledig gereinigd van alle kwaad en slechtheid. Hij heeft zich afgekeerd van het kwaad en zich bekeerd.

Maar de demon pikt dat niet. Hij gaat er zeven andere demonen bijhalen, nog slechter dan hijzelf. Ze nemen hun intrek in het huis en blijven er wonen.

Jezus zegt vervolgens dat deze laatste situatie voor die mens veel erger is dan de eerste. Jezus bedoelt dat, wie eerst ernstige inspanningen gedaan heeft om zich te “reinigen”, dit is zijn verdorven, slechte levenswandel de rug toe te keren, maar later terugkeert en hervalt in zijn oude, slechte levenswijze, hij er in deze laatste situatie veel erger aan toe is dan voorheen het geval was.

### **15:3-10: Het verlorene redden**

Jezus vertelt: Als iemand honderd schapen bezit, en één ervan loopt verloren in de wildernis, dan laat hij zijn 99 andere schapen achter om het verlorene te gaan zoeken. Als hij het gevonden heeft, legt hij het vol vreugde om zijn schouders.

Zo is er, zegt Jezus, in de hemel meer vreugde over één zondaar die zich bekeert dan over 99 rechtvaardigen, die geen bekering nodig hebben. Met dit argument verdedigt Jezus zich tegenover de Farizeeën, die hem zijn omgang met zondaars verwijten.

Elders zegt Jezus - zie Marcus 2:17 - dat gezonde mensen geen dokter nodig hebben, maar de zieken wel. En dat hij niet gekomen is om rechtvaardigen te roepen, maar de zondaars.

**18:4-8: De onrechtvaardige rechter**

Hier gaat het om een gelijkenis over een weduwe die in een rechtszaak herhaaldelijk kwam aankloppen bij een rechter met het verzoek haar recht te verschaffen ten overstaan van haar tegenstander. De rechter nu bekommerde zich om God noch gebod en trok zich niets aan van andere mensen. Toch werkten de eindeloze bezoeken en het eindeloze gezeur van de weduwe hem ten slotte zo op de zenuwen, dat hij alsnog besloot haar recht te verschaffen.

Welnu, zegt Jezus, als zelfs deze onrechtvaardige rechter bereid is om recht te verschaffen aan deze vrouw, zou God dan geen recht verschaffen aan Zijn uitverkorenen, die Hem dag en nacht aanroepen en naar wie Hij genadig en geduldig luistert? Natuurlijk zal Hij dat doen!

Toch maakt Jezus één grote kanttekening: “Zal ik als de Mensenzoon bij mijn wederkomst het geloof wel vinden op aarde?” Geloof immers is essentieel om gered en in zijn recht hersteld te worden.

## Het evangelie volgens Johannes

### **4:1-26: Jezus in gesprek met een Samaritaanse vrouw**

1. Jezus wijst hier op het grondige onderscheid tussen gewoon putwater waarmee men zijn fysieke dorst lest - deze dorst komt altijd terug -, en anderzijds het “levende water”, dat Jezus te bieden heeft. Want als men dit water drinkt, zal men nooit geen dorst meer krijgen. Dit water zal in de mens immers een bron worden waaruit water opwelt dat eeuwig leven geeft. In Johannes 7:38 lezen we dat dit water een symbool is van de Geest die degenen, die in Jezus geloven, zullen ontvangen.  
Als Jezus zegt dat men geen dorst meer zal krijgen als men van zijn levend water drinkt, is het duidelijk dat hij het hier over geestelijke dorst heeft, namelijk de dorst naar rechtvaardigheid en waarheid, die alleen Jezus kan helpen lessen.
2. Vervolgens gaat het gesprek over de ware plaats van aanbidding. Volgens de Joden is dat de tempel te Jeruzalem, volgens de Samaritanen is dat de berg Gerizim.  
Maar Jezus zegt dat er spoedig een tijd zal komen dat wij noch in de tempel noch in uw heiligdom op die berg God zullen en kunnen aanbidden.  
Want, zegt Jezus, de ware aanbidders zullen de Vader aanbidden in Geest en Waarheid. “In geest”, want God is geest. En men kan Hem overal, waar ook ter wereld, aanbidden. “In Waarheid”: men kan God niet aanbidden als men geen nauwkeurige en grondige kennis van de Bijbelse Waarheid heeft. Alles wat men daarbuiten aanbidt, is in wezen een afgod, die men aanbidt vanuit foute denkbeelden.
3. De vrouw zegt tot Jezus: “Ik weet dat de Messias komt, en wanneer hij komt, zal hij ons alles verkondigen.” Jezus zegt tot haar: “Dat ben ik, die met u spreekt.” Het is opmerkelijk dat Christus dit zo openlijk over zichzelf zegt tot een niet-Joodse vrouw.

### **6:48-56: Het levende en levengevende brood**

Jezus zegt hier voor een grote Joodse menigte dat hij het brood is, dat uit de hemel is neergedaald, en dat iedereen die ervan eet, eeuwig zal leven. En het brood dat hij zal geven voor het leven van de wereld, is zijn lichaam.

Jezus heeft als mens op aarde twee missies:

1. De prediking van het Goede Nieuws van Gods Koninkrijk.
2. Het brengen van het zoenoffer ter vergeving van zonden.

Jezus offert daartoe zijn eigen lichaam, zijn eigen vlees en bloed op. Dit is “het brood”. Het “eten” van Jezus’ lichaam als noodzaak om eeuwig leven te verwerven, impliceert dat men een zeer krachtig geloof moet hebben in het zoenoffer van Jezus. Door deze kwestie van het zoenoffer te aanvaarden en te geloven, “eet” men als het ware van Jezus’ lichaam en “drinkt” men zijn bloed.

Ik wil hier bewust niet ingaan op de discussie over enerzijds de “transsubstantiatie” van dit brood, en anderzijds de opvatting dat dit “eten” en “drinken” een louter

symbolisch bedoeld ritueel is. Ik ben er persoonlijk van overtuigd dat de hele discussie niet overtrokken moet worden. Het belangrijkste is het geloof in het zoenoffer!

In verzen 52-55 zegt Jezus dat al wie zijn lichaam niet eet en zijn bloed niet drinkt, “geen leven in zich heeft”, dit betekent dat hij geen opstanding uit de dood zal krijgen. De zware fout van zo iemand is dat hij niet of onvoldoende gelooft in het levenreddende zoenoffer van Christus. Wie daarentegen zijn lichaam wel “eet” en zijn bloed wel “drinkt”, zal wel een opstanding krijgen zodat het eeuwige leven hem verzekerd is. Het feit dat hij wél “eet” en “drinkt” bewijst dat hij wél een enorm geloof heeft! In vers 56 voegt Jezus er nog aan toe dat als gij zijn lichaam eet en zijn bloed drinkt, dan “blijft gij in mij en ik in u”, of “blijft gij verbonden met mij”.

Maar dat “eten” en “drinken” van Jezus’ lichaam en bloed heeft mijns inziens nog een andere betekenis: Elders in de evangeliën zegt Jezus herhaaldelijk dat ge hem moet navolgen; dat ge net zoals hij vele beproevingen, vervolging enz. zult moeten ondergaan; dat ge net zoals hij door velen gehaat zult worden; ja, dat ge net zoals hij zelfs bereid moet zijn om uw lichaam en leven prijs te geven ter wille van het geloof. Uiteraard is het zoenoffer van Christus iets eenmaligs, en het is zeker en vast niet de bedoeling dat wij gaan proberen het na te bootsen. Maar Jezus bedoelt in deze uiteenzettingen ongetwijfeld ook dat wij samen met hem moeten “eten” en “drinken” van de lijdensweg die Jezus heeft moeten doorstaan om zijn missie te voltooien en te bekronen met een overweldigend succes. Wij moeten afstand kunnen doen van vele lichamelijke en zelfs menselijke begeertes om deel te hebben aan het lijden van Christus. Dus bereidheid tonen om vele vaak egoïstische verlangens als het ware aan het kruis of de martelpaal te nagelen, net zoals Jezus aan het kruis genageld werd. Wij kunnen dit “ver-sterven” noemen, dit is samen met Jezus een beetje sterven aan ons persoonlijke kruis of martelpaal.

Ten slotte is het ook zo dat het levende of levengevende brood, dat Christus is, ook geestelijk voedsel betekent. Het spreekt voor zich dat Jezus tijdens zijn predikingswerk onmetelijke en onbetaalbare schatten aan geestelijk voedsel heeft verspreid.

### **10:9-16: De goede herder en de schaapskooi**

In vers 9 zegt Jezus: “Ik ben de deur van de schaapskooi.

Als iemand door mij binnengaat, dan zal hij worden gered.”

Dus de schapen, die zijn binnengegaan, zijn de ware volgelingen van Christus.

Deze schapen hebben altijd, t.t.z. vanaf hun bekering, naar de stem van hun herder Jezus geluisterd.

In vers 11 zegt Jezus dat hij de “goede herder” is, die bereid is zijn leven te geven voor zijn schapen, en dat zal hij doen ook.

Maar, aldus Jezus, er zijn vele “huurlingen” of loonarbeiders die van zichzelf beweren dat zij de schapen hoeden. Maar in wezen zijn zij slechte herders. Bovendien zijn zij geen eigenaar van de schapen, want dat is alleen de Vader in de hemel. Zij hebben geen hart voor de schapen, bekommeren zich niet om hun welzijn en laten ze zelfs in de steek als er enig gevaar dreigt of als er iets gebeurt waar ze niet tegen opgewassen

zijn. Het feit dat zij in loondienst zijn, maakt dat zij geneigd zijn hun werk veeleer als een goedbetaalde job te beschouwen, en niet als een missie, en al zeker niet als een door de Vader opgedragen missie.

Jezus daarentegen is de enige goede en ware herder, die bereid is zijn leven te geven voor zijn schapen, opdat deze eeuwig leven zouden verwerven. Het is duidelijk dat Jezus in deze gelijkenis met de slechte herders de geestelijke leiders van allerlei slag bedoelt, die zich niet of onvoldoende kwijten van hun taak.

In vers 16 zegt Jezus vervolgens dat hij nog andere schapen heeft buiten deze schaapskooi. Ook deze schapen zullen naar zijn stem luisteren en hij zal ze leiden. En zo zal er één kudde, één herder ontstaan. Jezus doelt hier op de predikingsactiviteiten onder heidense volkeren, wat voor een groeiend aantal christenen zal zorgen.

Jezus zelf heeft, geheel conform zijn hemelse missie, welhaast uitsluitend voor het “Huis van Israël” gepredikt, maar zijn volgelingen zullen deze missie aanzienlijk uitbreiden en de Blijde Boodschap in heel de wereld uitdragen...

### **15:1-24: De ware wijnstok**

Jezus spreekt hier tot zijn grote vrienden, zijn apostelen en trouwe discipelen.

Hij zegt: “Ik ben de ware wijnstok, en Mijn Vader is de wijnbouwer.

Een rank die geen vruchten oplevert, snijdt Hij weg.

En een andere, die wel vrucht draagt, snoeit Hij regelmatig bij,  
opdat hij nog meer vruchten oplevert.”

In vers 4 maant Jezus zijn vrienden aan om met hem te blijven wandelen. Want net zoals de rank verdort en vergaat, en zeker geen vrucht meer kan voortbrengen als hij niet aan de wijnstok kan blijven zitten, zo ook zullen zijn vrienden geen vruchten kunnen voortbrengen, als ze niet verenigd blijven met hem, Jezus. Want los van mij, aldus Jezus, kunnen zijn vrienden niets. Dan worden zij dorre ranken, die weggegooid en in het vuur verbrand worden.

In vers 9 zegt Jezus dat hij zijn vrienden liefheeft. Maar ze moeten ervoor zorgen dat ook zij in zijn liefde blijven. En hoe moeten ze dat doen?

Door zich te houden aan Jezus' geboden. Dit is een zeer belangrijk waarmerk waarmee de “ware ranken” zich onderscheiden van de dorre: namelijk door zich te houden aan Jezus' geboden. Dit is de enige weg om zich verzekerd te weten van Jezus' liefde. De “ware ranken” moeten dus alles doen wat Jezus hen oplegt.

Verzen 14-16: Jezus beschouwt zijn trouwe volgelingen als zijn vrienden, omdat hij hen alles heeft verteld wat hij van de Vader heeft gehoord. Zij hebben Jezus niet uitgekozen, maar hij heeft hen uitgekozen.

Verzen 18-20: “Als de wereld u haat, wel, bedenk dan dat ze mij eerder heeft gehaat. Als gij een deel van de wereld zoudt zijn, dan zou de wereld u zeker niet gehaat hebben. Maar ik heb u uit de wereld uitgekozen, daarom haat de wereld u. Als ze mij hebben vervolgd, zullen ze ook u vervolgen.”

Ook hier een belangrijk waarmerk van de “ware rank”: te maken krijgen met vervolging en/of uitsluiting, op één of andere manier. Geen enkele trouwe volgeling

ontkomt eraan. Dit is een gevolg van een essentiële keuze van de “ware rank”: hij wil zich niet besmeuren met de geest van de wereld.

In verzen 22-24: Hier zegt Jezus dat, als hij niet in de wereld gekomen was en niet tot de mensen gesproken had, dan zou eigenlijk niemand te laken zijn en niemand zou gezondigd hebben.

Maar nu heeft niemand een excuus. Dit geldt zowel voor de Joden in Jezus’ tijd en daarna, als voor de gehele huidige mensheid: want Jezus heeft namelijk ook tot ons gesproken, namelijk via de Heilige Schrift.

Tot slot: wat betekent het, vruchten dragen?

Het antwoord is heel simpel: doen wat Jezus zegt, zijn geboden onderhouden en boven alles het gebod van de liefde: de liefde tot God, en daaraan gelijkwaardig, de liefde tot de medemens.